

Как мога да съобща за извършено престъпление?

Можете да съобщите за престъпление в полицията, като се обадите на 114 14 (+46 77 114 14 00 извън Швеция) или като отидете в полицейското управление. Можете също така да съобщите за престъпление чрез интернет в случай на кражба с взлом, измама с разплащателна карта, кражба или загуба (но не на паспорта или на националната карта за самоличност). Ако сте лице със защитена самоличност, не следва да съобщавате за престъпление чрез интернет. При спешен случай, или докато става престъплението, позвънете, за да сигнализирате тревога, на телефонния номер за спешни повиквания 112. Връзка към [електронно съобщаване](#)

Как мога да разбера какво е развитието по случая?

Когато сте съобщили в полицията, Вашият случай ще бъде заведен под номер, като ще Ви бъдат предоставени данни за контакт, необходими, за да получите информация по него. Друг начин е да попитате в полицията какво е развитието по Вашия случай, като се свържете по телефона, чрез писмо до местното полицейско управление по електронната поща или като посетите най-близкото до вас полицейско управление. Ако искате да разговаряте с полицейския служител, който отговаря за случая Ви, можете да използвате националния телефонен номер на полицията —114 14. От централата ще Ви свържат с отговорния за Вашия случай служител.

Имам ли право на правна помощ (по време на разследването или съдебния процес)? При какви условия?

Жертвите имат право на свой собствен процесуален представител, известен като „правен съветник на гражданския ищец“ (målsägandebiträde), за някои видове престъпления. Това се отнася особено за сексуални престъпления и домашно насилие, но също така и за други престъпления, при които е налице специална необходимост. Представителят може да бъде назначен веднага след започване на предварителното разследване, като за Вас помощта се предоставя безплатно. Ако смятате, че ви е необходим процесуален представител, трябва да обсъдите възможно най-скоро това с прокурора (åklagare) или с полицейския служител, който отговаря за предварителното разследване. Можете също така да подадете своето искане направо в районния съд (tingsrätt). Районният съд ще определи дали имате право на представителство и дали да назначи правен съветник. Можете да предложите някого според желанието Ви. Правният съветник, който обикновено е адвокат, е там, за да защитава Вашите интереси и да предоставя подкрепа и помощ по време на предварителното разследване и съдебния процес. Правният съветник е задължен да пази тайна, той може да Ви помогне да представите своето дело и да подадете иск за обезщетение за вреди. Тази задача приключва след съдебното производство, като помощта при получаването на обезщетение за вреди или на друга компенсация не е част от ролята на „правния съветник на гражданския ищец“.

Ако настойник (обичайно родител) е заподозрян в престъпление срещу своето дете, на детето може да бъде назначен специален представител. Същото важи и в случаите, в които заподозряното в престъплението лице е в тясна връзка с настойника. Представителят ще защитава правата на детето по време на предварителното разследване и съдебния процес. Като специален представител може да бъде назначен адвокат, помощник-адвокат в правна кантора или друго лице. Има и изисквания за познанията, опита и личните качества, според които лицето е особено подходящо за тази задача.

Правната защита е включена в застрахователните полици за домакинствата. Това означава например, че чрез застраховката могат да бъдат възстановени Вашите съдебни разходи, ако искът Ви за обезщетение за вреди не се разглежда в наказателното производство. Застраховката обикновено включва клауза, според която Вие трябва да заплатите определена част от разходите (излишъка). За повече информация се обърнете към Вашата застрахователна компания.

Съгласно Закона за правната помощ на Швеция (Rättshjälpslagen) можете да получите правни съвети при всички видове дела. Съветите могат да се отнасят например за иск за обезщетение за вреди в случаите, в които прокурорът не Ви помага, или за преговори със застрахователната компания. Можете да се свържете с правна кантора, която предоставя правни съвети съгласно Закона за правната помощ. Можете да се консултирате с адвокат до два часа срещу фиксиран хонорар. Хонорарът е около 1 600 SEK на час. В зависимост от Вашето финансово състояние хонорарът може да бъде по-малък.

Ако нямате никаква застраховка за правна защита и случаят не може да бъде уреден с предоставените правни съвети, получаването на правна помощ подлежи на оценка на Вашите нужди. Тогава държавата ще заплати част от разходите за Вашето процесуално представителство. Можете също така да получите помощ за разходите за пътуване, настаняване и представяне на доказателства, както и за други разходи. Адвокатът, съдът или Националната агенция за правна помощ (Rättshjälpsmyndighet) могат да Ви дадат съвети относно това как да кандидатствате за правна помощ.

Мога ли да поискам да ми бъдат заплатени направените разходи (за участие в разследването/съдебния процес)? При какви условия?

Ако сте призован от полицията или прокурора, имате право на възстановяване на разходите за явяването на разпит. Това могат да бъдат пътни разходи и разходи за настаняване, обезщетение за загуба на доходи или други финансови загуби. Все пак обезщетението за загуба на доходи е ограничено до конкретен размер. Свържете се с полицията, за да поискате този вид възстановяване.

Ако сте призован от полицията или прокурора, имате право на възстановяване на разходите за явяването на разпит. Председателят на Съда може да Ви попита дали имате някакви искове за обезщетение след приключване на Вашия разпит. Обикновено обаче въпросът за плащането се разглежда в приемната на съда след съдебния процес. След това можете да поискате възстановяване на разходите и да разберете колко ще получите. Плащането ще бъде извършено веднага в приемната. Високите разходи могат да подлежат на отсрочване; за повече информация се свържете със съда.

Мога ли да обжалвам, ако случаят бъде приключен, преди да се стигне до съд?

Ако случаят Ви е приключен и не сте доволен от решението, можете да поискате преразглеждане на случая от прокурор. Свържете се с полицията, която по Ваше искане ще придвижи въпроса към прокурор. Ако не сте удовлетворен от решението, взето от прокурора, можете да кандидатствате пред по-горестоящия прокурор за повторно разглеждане на делото (överprövning).

Мога ли да участвам в съдебния процес?

Да, обичайно ще трябва да участвате в съдебния процес, тъй като Вашите доказателства са важни, за да може съдът да вземе решение по делото.

Каква е официалната ми роля в съдебния процес? Например, дали съм или мога ли да избира да бъда: пострадали от престъплението, свидетел, граждански ищец или частен обвинител?

Законодателството на Швеция Ви определя като граждански ищец (målsägande) по време на предварителното разследване и съдебния процес. Не можете да бъдете страна по делото, докато прокурорът не открие производството. Можете да бъдете страна по делото:

когато прокурорът е открил производството;

ако сте завели иск за обезщетение за вреди, и/или

ако съдействате в наказателното преследване.

Можете да съдействате в наказателното преследване във всеки момент от хода на съдебния процес; тогава ще бъдете в почти същото процесуално качество като прокурора и ще можете да представяте например свои собствени доказателства в съда. Не е необходимо обаче да доказвате каквото и да било по отношение на престъплението.

Можете да предявявате отделни обвинения по собствена инициатива или да повдигнете конкретно обвинение, ако прокурорът е свалил или оттеглил обвинение от общ характер. В такъв случай трябва да докажете пред съда, че престъплението е било извършено.

Какви са правата и задълженията ми в това качество?

Ако не сте страна по делото, ще бъдете уведомен относно датата и часа на съдебния процес. Ще ви уведомят за това обаче само ако сте поискали това по време на предварителното разследване. Ако сте страна по делото, имате право да присъствате по време на съдебния процес дори ако производството не е публично.

Може да бъдете призован да се явите в съда, ако прокурорът е поискал да бъдете разпитан или ако сте завели иск за обезщетение за вреди. Ще получите призовка с датата и часа, когато трябва да се явите, и подробна информация относно допустимите основания за неявяване в съда. Ако сте болен или имате друго допустимо основание да не се явите, трябва да уведомите съда възможно най-скоро преди производството. Тогава от съда ще Ви уведомят дали се изисква присъствието Ви. Ако не се явите, без да имате основателна причина, рискувате да ви бъде наложена глоба. По време на съдебния процес имате право да претендирате за обезщетение. Имате това право само ако сте граждански ищец. Ще бъдете разпитан от прокурора и обвиняемия (или неговия адвокат). Няма да бъдете разпитан под клетва. Ако сте страна по делото, Вие или Вашият правен съветник можете да задавате въпроси на обвиняемия, свидетелите и вещите лица. В края на съдебния процес също така ще имате възможност да произнесете заключителни думи.

Ако сте призован от полицията или прокурора, имате право на възстановяване на разходите за явяването на разпит. Видовете разноси, които могат да бъдат възстановени, са пътни разходи, разходи за настаняване и за загуба на доходи (до 700 SEK на ден).

Мога ли да правя изявления или да представям доказателства по време на съдебния процес? При какви условия?

Да, вероятно прокурорът ще иска да бъдете разпитан по време на съдебния процес. Гражданският ищец обаче не може да се яви в качеството на свидетел. Това означава, че няма да говорите под клетва. Ако сте страна по делото, имате право да представите доказателства по време на съдебния процес.

Каква информация ще получа по време на съдебния процес?

Ако сте страна по делото, имате право по различни начини да получите информация относно съдебното производство и относно това какво е развитието по Вашия случай. На шведски език това се нарича „partsinsyn“. Ако сте граждански ищец, но не сте страна по делото, нямате същото право да получавате информация относно процеса.

По време на предварителното разследване от полицията ще Ви попитат дали искате да получавате информация относно решението по делото. Ако сте били страна по време на съдебния процес, съдът ще Ви изпрати решението. Ако не сте били страна, решението ще Ви бъде изпратено, ако сте поискали да се запознаете с него.

Ще имам ли достъп до съдебната преписка?

Ако сте страна по делото, имате право по различни начини да получите информация относно съдебното производство и относно това какво е развитието по Вашия случай. На шведски език това се нарича „partsinsyn“, като целта е да бъде удовлетворена необходимостта дадена страна да получи информация, така че да може да следи развитието на своя случай по време на съдебно дело или съдебен процес. Това може да означава например, че при поискване или по инициатива на съда можете да имате достъп до документи или други материали. Съдът също така има „задължение за уведомяване“, което означава, че той трябва да гарантира, по своя собствена инициатива, че на страната е предоставен достъп до документите или останалите материали от разследването, внесени по делото от лице, което не е самата страна. Страната може също така да представя мнение относно материалите пред съда.

Ако сте граждански ищец, но не сте страна по делото, нямате същото право да получавате информация относно процеса.

Последна актуализация: 18/01/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.